

LEXIKOLOGIE 1

Lexikologie

- jazykovědná disciplína, nauka o slovní zásobě
- zkoumá: “slova” – lexikální jednotky, jejich vztahy, jejich použití

Funkce lexikálních jednotek

- pojmenovací
- poznávací
- komunikativní
- pragmatická

Lexikální jednotky jsou zkoumány dvojím způsobem

- onomaziologie – postup od obsahu k formě
- sémaziologie (lexikální sémantika) – postup od formy k obsahu

Dílčí disciplíny lexikologie

- frazeologie – zkoumá ustálená spojení
- terminologie – termíny různých oborů
- etymologie – původní forma a význam slov
- onomastika – propria
- lexikografie = slovníkářství – teorie a praxe vytváření slovníků

Slovní zásoba = lexikon

- souhrn všech lexikálních jednotek
- aktivní slovní zásoba – cca. 5000 – 10000 jednotek
- pasivní slovní zásoba – cca. šestinásobek aktivní
- kritéria dělení
 - ⇒ teritoriální
 - dialektismy
 - regionalismy (čechismy, moravismy)
 - etnografismy
 - ⇒ sociální
 - profesionalismy
 - slangismy
 - argotismy
 - ⇒ chronologické
 - staré: archaismy, historismy
 - nové: neologismy, okazionalismy
 - ⇒ expresivita
 - kladná: familiární slova, hypokoristika, eufemismy
 - záporná: pejorativa, vulgarismy, dysfemismy
 - ⇒ příslušnost k funkčnímu stylu
 - publicismy
 - poetismy
 - termíny